

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne kranjice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Zaradi spora med tiskarnami in stavci je morala tudi ta številka iziti v skrčenem obsegu.

Vlada se je predstavila narodnemu predstavništvu

Vladna deklaracija naglašja načelo narodnega in državnega edinstva in napoveduje preureditev važnih političnih zakonov — Narodna skupščina in senat sta sprejela deklaracijo z odobravanjem

Dne 4. t. m. se je vlada dr. Stojadinovića predstavila narodnemu predstavništvu. Najprej je imela sejo narodna skupščina, potem pa senat. Ogromna večina narodne skupščine je pozdravila prihod vlade z burnim ploskanjem. Posebno so vzklikali dr. Stojadinovića in generalu Živkoviću.

Po otvoritvi in odobritvi zapisnika je povzel besedo ministrski predsednik dr. Stojadinović, ki je prečital ukaz o ostavki Jevtićeve in o imenovanju svoje vlade.

Sledilo je čitanje poročila verifikacijskega odbora o potrditvi narodnih poslancev iz Spahove skupine, izvoljenih na Mačkovih listih.

Naposled je ob splošni pozornosti ponovno stopil na govorniški oder ministrski predsednik dr. Stojadinović in prečital

deklaracijo vlade,

ki vsebuje v glavnih obrisih naslednje:

Zunanja politika

je določena že poprej z mirovnimi pogodbami, s pogodbami o zavezništvu in prijateljstvu, ter ima svoj pravec v okviru Male antante in Balkanske zveze in v zavezništvu in globokem prijateljstvu s Francijo. Ostajajoč zvesto na dosedanjem pravcu zunanje politike si bo vlada prizadevala, da obstoječa prijateljstva ohrani in poglobi, a istočasno želi sodelovati tudi v vseh drugih narodih, ki streme za ohranitvijo miru. Iskreno bomo podpirali vse prizadevanje za omejitve oboroževanja. Dokler pa se v tem pogledu ne dosežejo trajni uspehi ne smemo opustiti skrbi za našo lastno oboroženo silo. Za obrambo naše države niso prevelike nobene žrvice.

Osnova notranje politike.

Osnovni zakon notranje politike je ustava iz leta 1931. Vlada bo zvesta vsem načelom te ustave. Zlasti načelo narodnega in državnega edinstva bomo ne samo vedno in pov-

sod naglašali, marveč tudi izvajali z zakonitostjo in spoštovanjem enakosti in enakopravnosti vseh državljanov. Pri tem delu bomo preuredili nekatere zakone, zlasti politične, da jih kar najbolj prilagodimo težnjam in željam naroda. To velja zlasti za razširjenje samouprav, za volilni zakon, za tiskovni zakon in za društveni zakon.

Gospodarska politika

mora kreniti po novih potih. Vlada bo posvetila posebno pozornost zlasti rešitvi kmečkega vprašanja, ravnotežju državnega proračuna, čuvanju vrednosti narodne valute in olajšanju bremen vsem slojem, da bi se na ta način poživela gospodarska delovnost v državi. Poleg tega bo vlada posvetila pozornost tudi drugim vprašanjem, zlasti socialnim in prosvetnim.

Kraljeva oporoka.

Zapuščina kralja Aleksandra I. Uedinitelja, da čuvamo Jugoslavijo, je velika zapuščina, ki je namenjena vsemu jugoslovenskemu narodu. Vlada smatra, da bo to sveto oporoko najbolje čuvala, ako bo šla po poti pomirjenja političnih zaostrenosti.

Skupščina je sprejela deklaracijo vlade z odobravanjem in ploskanjem. Le nekateri pristaši g. Jevtića so molčali.

Takoj po končani seji narodne skupščine so se člani vlade odpeljali v senat, ki se je med tem sestal k seji pod predsedstvom dr. Tomašića. Tudi v senatu je predsednik vlade dr. Stojadinović prečital deklaracijo vlade, ki je bila sprejeta z odobravanjem.

FARAONOV DEDIČ

Devetindvajseto poglavje.

Ko je Aid Omar prejezdil po svojem bėgu že dovolj dolgo pot in se mu je zdelo, da je že varen pred zasledovalci, je skočil z velbloda in odvedel žival na povodcu dalje. V sipinah jo ni smel preveč utruditi, saj jo bo potreboval še za dolgo pot po puščavi, če so ga njegovi tovariši res pustili na cedilu. Smer je izbral na slepo srečo po Koptovih navodilih, kajti Sodnikov namen se je res posrečil. Veter je sledove do piramide, ki so bili že tako prav nejasni, docela zbrisal. Toda Beduin se za to ni dosti brigal. Vedel je, da mora priti do «Pasje gore» ali pa nalleti na sledove svojih tovarišev. Ta hrib je že toliko visok, da ga ne more zgrešiti, če se količkaj drži smeri. Razen tega je čut za določanje smeri Beduinom že kar prirojen in se le redkokdaj zmotijo. Pogosto je pomislil na svoj dogovor z Uasifom el Hajatom in vselej ga je posilil zaničljiv nasmeh, kadar se ga je spomnil.

Pogosto je bil že v nevarnem položaju, toda nevarnost ni bila še nikoli tako velika kakor zdaj, ko sta mu pokazala ta dva Evropca zobe. Kako je bilo imenitno, da mu je sebičnost njegovega tovariša pomagala iz zagate, sebičnost, ki je mogočnejša kakor prijateljstvo in vse prisege na

svetu! Res, kdor računa na slabe lastnosti ljudi, se nikoli ne ušteje.

Ko je tretji dan spet prekoračil neko sipino, je opazil nedaleč odondod piramido, kjer morajo biti njegovi tovariši v bližini. Torej je na pravi poti.

Ko pa je prišel že blizu, da je lahko vso okolico pregledal, je osupel obstal in si mel oči, kakor ne bi mogel verjeti tega, kar je videl.

V najsrečnejšem primeru je računal, da ga bo čakalo v bližini piramide kakšnih dvajset tovarišev, bil pa je skoraj prepričan, da jih še toliko ne bo. Saj bodo šli, ker njega tako dolgo ne bo, in ga prepustili usodi... Računal je že, koliko dni bo moral za njimi jezdit, da jih dohiti...

Zdaj pa je zagledal okoli Renfanhove piramide veliko beduinsko taborišče z najmanj sto šotori. Kakšnih pet sto jezdnih in tovornih velblodov je udobno ležalo v pesku in prežvekovalo. Kako je prišlo toliko ljudi v osrčje puščave?

Že se je hotel vreči na tla, da ga ne bi ljudje opazili, če so sovražniki. Tedaj pa je zagledal nekakšno vojno znamenje, dolg drog z zastavo, ki je plapolala poleg največjega šotora. Veselo je kričnil. To je bilo znamenje Bena Hasena, poglavarja njegovega rodu, o katerem je mislil, da se mudi kje daleč na severu! Kako, v Alahovem

imenu, so mogli priti sem na jug prav v času, ko jih je tako krvavo potreboval?

Ni se dolgo mudil, da bi poiskal pravi odgovor. Rajši je hitro pograbil žival in se pognal v dolino, kolikor naglo je bilo na strmih pobočjih sipine sploh mogoče.

Medtem so ga tovariši že opazili in mu prihiteli nasproti. Obkolili so ga s tisoči radovednih vprašanj.

On pa je samo z roko pomignil, da se mu mudi k šejku. Pokazali so mu njegov šotor.

Toda še preden je odgrnil Aid Omar zaveso, ki ga je zapirala, je stopil šejk sam iz šotora in ga veselo premeril od nog do glave.

«Alah naj bo zahvaljen, da te moje oči speš vidi, Aid Omar», je vzkliknil in razprostrl roke, da bi ga objel. «Res, ob pravem času si še prišel. Jutri zarana smo mislili odriniti v naše du-arje*, ker nam že začenjajo pohajati živila. Stopi v moj šotor in odpodij se, saj kaže vse, da imaš že dolgo pot za seboj in da si izmučen.»

«No, prav hudo ni bilo», je odvrnil vohun in sprejel povabilo.

V šotoru je dobil senusijsca Selima, ki ga je veselo pozdravil. Potem so vsi trije sedli. Aid Omar se je hitro pokrepčal z jedjo, ki so mu jo prinesli, in začel pripovedovati svojo zgodbo.

Od minute do minute je naraščalo začudenje, obeh njegovih poslušalcev. Ko je končal, je planil Selim kvišku in vzkliknil:

* nasebine.

Deset let Vodnikove družbe

Predzadnji četrtek se je vršila slavnostna seja Vodnikove družbe v Ljubljani. Predsednik g. Pustoslemšek je naglašal pomen slavnostne seje, ki se je vršila na dan sv. Cirila in Metoda, ki sta prinesla Slovencem prvo pismo kulturo. Ob 1000 letnici njunega prihoda je nastala Slovenska Matica in sta slovanska apostola pozneje pestala zaščitnika naše Družbe sv. Cirila in Metoda. Seja se je vršila na večer pred 100letnico smrti Matija Čopa, ki je bil prvi organizator slovstvenega dela okoli "Čebelice" in naš prvi znanstvenik svoje dobe. V znamenju teh blagovestnikov in prosvetiteljev hoče delati tudi Vodnikova družba, ki obhaja letos desetletnico svojega dela. Zato je odboru

posebna čast, da more na tej svoji seji sprejeti kot ustanovnega člana Nj. Vel. kralja Petra II., ki je po zgledu svojega velikega očeta pristopil med ustanovnike, da izkaže s tem priznanje družbi, ki v duhu svojega patrona, prvega slovenskega pesnika in prosvetitelja Vodnika. Širi med narod s slovensko knjigo prosveto in nacionalno m.sel.

Predsednik se je spomnil tudi vseh ustanovnikov prvega desetletja, poverjenikov, članov in sotrudnikov ter podal pregled dela in načrtov za bodočnost. Sejo je zaključil s pozivom, uaj živi Nj. Vel. kralj Peter II., novi ustanovnik Vodnikove družbe, v čast in slavo Jugoslavije.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

SVINJE. Na mariborskem sejma so prodajali prasce, 5 do 6 tednov stare po 50 do 60 Din, 7 do 9 tednov po 75 do 90 Din, 3 do 4 mesece po 120 do 150 Din, 5 do 7 mesecev po 180 do 200 Din, 8 do 10 mesecev po 250 do 280 Din in leto stare po 400 do 520 Din. Kilogram žive teže so prodajali po 4 do 5 Din, mrtve pa po 7 do 9.50 Din.

GOVED. Na zadnjem ljubljanskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne: volom I. vrste 3.50 do 4, II. vrste 2.75 do 3.50, III. vrste 2 do 2.75, kravam debelim 2 do 3.50, klobasaricam 1.50 do 2, teletom 4.50 do 5.50.

Sejmi

- 15. julija: Zdole, Beltinci, Škocjan;
- 16. julija: Doblje;
- 17. julija: Zdenska vas, Muta, Ščavnica, Sv. Filip v Veračah;
- 18. julija: Zabukovje, Velenje, Kandija, Zalog.
- 19. julija: Marija Gradec, Artiče;
- 20. junija: Bogojina, Koprivnik, Vitanje, Loka pri Žusmu, Sv. Marjeta na Dravskem polju.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah s pristeto premijo 28.5%:

- 1 nizozemski goldinar za 29.64 do 29.78 Din;
- 1 nemško marko za 17.52 do 17.66 Din;

«Ma sa Allah — o čudež božji! Kako naj hvalimo njegovo dobroto in vsemogočnost, s katero varuje svoje zveste služabnike in meče nevernika v pekel! Obupna, breznadna se nam je zdelala puščava, neprehodna za ljudi in živali. Zdaj pa smo odkrili to srečno, bogato oazo, da zvezemo brate na vzhodu z brati na zapadu. Ne bo jim treba več nerodnih ovinkov, da si bodo lahko podali roke v pozdrav miru. Bog krepi svoje in jim daje v roke zaničevalce svoje slave, da jih zdrobe za kazni za grehe. Zdaj pa vstanimo in primimo brez odloga za orožje, da iztrgamo nevernikom ta biser sredi puščave, ki ga imajo po krivici v svojih rokah. Kako bodo moji mogočniki veseli, ko zvedo to novico!»

Aid Omar se je pomenljivo in prizanesljivo smehljaj, ko je poslušal navdušene besede mladega zagrizenca. Potem se je iznova obrnil k šejku in mu rekel:

«Svojo zgodbo sem ti povedal. Zdaj pa povej še ti meni, kakšno srečno naključje je privedlo tebe in moje brate v to zapuščeno samoto?»

«To nikakor ni naključje; je odvrnil šejk, »ampak modra volja Alaha, ki zmeraj pomaga svojim izbrancem. Poslušaj, kaj se je bilo vse zgodilo, kar si ti odpotoval iskat oazo. S pomočjo Senusijcev iz Dahela smo se dobro pripravili za to pot v puščavo in smo samo še čakali tvojega odposlanca, ki naj bi nam naročil, kdaj in kam naj gremo. Tedaj pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Iz Kaira je prišel poslanec od tamkajšnjih bratov Selimovih in nam prinesel sporočilo, da se eden izmed tujcev,

O človeku, ki je srečo našel

Živel je nekoč premožen trgovec, ki pa ni znal prav ravnati s svojim imetjem. Bolj in bolj mu je šlo navzdol, dokler ni nazadnje prišel čisto na beraško palico.

«Če ni drugače, pojdem pa po svetu», je sklenil tedaj, vzel popotno palico in šel s trebihom za kruhom. Hodi, hodi in pride do samotne krčme ter zaprosi prenočišča.

«Pri nas sicer ni nič prostora», pravi oštr, »pač pa lahko prenočite tamle gori v gradu.»

«Mi je tudi prav», pravi popotnik.

Zdaj mu oštr pove, kako in kaj je s tem gradom, ki da je že dolgo vrsto let zaklet. Kdor gre prenočevati tjakaj, pride brez obleke in napol nor od groze nazaj.

«Ne,» meni obubožani trgovec. «strah me pa ni! Kaj mi pa kdo hoče! Denarja nimam, te-le moje cunje pa tudi niso toliko vredne, da bi se jih komu veljalo jemati.»

«Če je tako,» odvrne krčmar, »dobite jedi in pijače pri nas, pa tudi ključje vam bom dal in svečo, ker je sam grof naročil tako. Ako se vam posreči premagati zaklete, vas čaka potlej še lepih štiri tisoč goldinarjev za plačilo.»

o katerih so mislili, da so se v puščavi izgubili, mudi v mestu kediva». Tej novici nismo hoteli verjeti, toda že čez nekaj dni smo dobili obvestilo, da so videli tujca tudi v Siutu. Tako so se naši dvomi razpršili.

Začeli smo skrbno poizvedovati in dognali smo, da je prišel tujec z zapada v Asuan in sicer v spremstvu ljudi, ki jih ni nihče razumel. Še naprej so ga skrivaj nadzorovali in dognali, da je kupoval orožje, velblode in druge reči. Kakor vse kaže, je moral proti pričakovanju odkriti neznano oazo in se sprijazniti z domačini. Ker smo vedeli, da se mudi s spremljevalci tu v okolici in smo se bali za tvojo varnost in življenje, smo se takoj odpravili na pot in pohiteli sem. Hudo smo se prestrašili, ko smo zvedeli, da si iznenada izginil. Selim nas je privedel do te piramide, toda tu smo se morali utaboriti. Sicer so kazali številni sledovi proti zapadu, toda kmalu smo ugotovili, da jih je napravilo manjše število ljudi, ki so sli večkrat sem in tja. Kam pa so izginili ljudje, ki so tebe ujeli? Povsod smo iskali, najti pa nismo mogli prav ničesar, in smo že obupovali, da bi te še kdaj videli. Tedaj pa sem jaz zaslišal zunaj tvoje klice in z velikim veseljem sem zvedel, da si se vrnil, in sicer z juga, odkoder te ni nihče pričakoval.

«Beli nevernik je vse prave sledove skrbno zabil,» je povedal vohun. «Brez Koptove pomoči bi bil nedvomno izgubljen. Toda zdaj bosta začutila vso težo mojega maščevanja; tujec zaradi

* kedive se je imenoval nekoč egiptski vladar.

Trgovec je bil takoj zadovoljen. Pošteno si je pri večerji privoščil zlahodne kapljice, potem je pa odšel s krčmarjem še za dne proti gradu. Pred vrati mu krčmar izroči ključje in se kar hitro in prav na kratko poslovil, češ da ima doma preveč dela.

Popotnik gre v grad, odklene označeno sobo in sede. V sobi sta bili dve postelji.

«No, če mi ena ne bo prijala, si pa preberem», modruje sam zase in počasi srka vinsko kapljico. «Kakor je videti, ne bo nič posebno hudega nocoj.»

Tako sedi do polnoči. Tedaj začuje ropot po gradu. Kmalu nato stopi v sobo vitez in pomigne gostu, naj se sleče in leže spat. Popotnik se res začne slačiti. Ko je že v sami srajci, sede na posteljo in pomiga zdajci še skrivnostnemu vitez, naj se tudi on sleče in leže spat. Prikazen brez obotavljanja uboga in pravi nato:

«Hvala Bogu in tebi, da si me rešil! Toliko let sem moral delati pokoro, toliko ljudi je že bilo medtem tukaj, pa nihče ni imel toliko srca, da bi mi bil ukazal, kar si mi ti. Od same žalosti sem potem vsakomur razcefral obleko prav na niti.»

Popotnik ga nato vpraša, kdo je in kaj in kako je z njim, a vitez mu odgovori:

«Jaz sem bil pred davnimi leti lastnik tega gradu. Imel sem lepo, blago družico v življenju in sem živel v nepopisni sreči z njo nekaj mesecev. Tedaj pa pride povelje in moral sem v boj zoper Turka. Čez leto dni se srečno vrnem domov, zlobni jeziki pa mi začno črniti mojo blago ženo, da je bila medtem, ko sem se jaz boril s sovragi, pomendrala svojo čast! V silni jezi sem jo tedaj kaznoval, strašno kaznoval, a po nedolžnem. Sleči se je morala pred služinčadjo, nato pa sem jo dal vreči v najglobljo temnico. Takrat je kriknila: «Kakor je Bog v nebesih, vedi, da sem nedolžna in da mi delaš brezmejno krivico! O, le čaka, okrutnež, leta in leta boš želel in čakal, kdaj ti kdo namigne, da se sleci, pa boš zastoni čakal, dokler ne bo s tvojo pokoro poravnano moje trpljenje!» Nič me tedaj ni ganilo njeno gorje in mirno sem jo pustil izdahniti v grajski ječi. Ko pa so se stekle ure mojega življenja na svetu, nisem po smrti našel miru. Noč za nočjo sem taval po gradu in se kazal ljudem, da bi se me kdo usmilil, ali zamen. Polagoma so moji nasledniki grad sploh zapustili in se prihajali semkaj še zgolj popotni ljudje...»

tega ker me je ujel, Kopt pa zato, ker mu blodi po glavi blazen načrt, da bi spet povzdignil križ v Nilovi dolini namesto polmeseca. Kajti niti na misel mi ne pride, da bi se držal obljube, ki sem jo dal krščanskemu hlapcu.»

«Seveda», mu je vneto pritrdil Senusijec. «Zvestoba do kristjana je naravnost greh proti preroku in njegovemu svetemu nauku. Skličite ljudi, da se pripravijo za odhod, meni pa priskrbite nekaj velblodov in mi dajte spremljevalca, da bom lahko takoj nesel to važno sporočilo šejku v Dahel in vam potem poslal po spremljevalcu nadaljne ukaze.»

Spet je šinil nasmešek čez obraz Aida Omarja. Mimogrede se je s pogledom sporazumel s šejkom. Potem pa je odgovoril Senusijcu:

«Dovoli mi, prijatelj, da to pot ne morem biti čisto tvojega mnenja. Zdi se mi namreč pametnejše, da ostaneš zaenkrat pri nas, dokler si ne osvojimo oaze. Tam bo prišlo do hudih bojov, kajti prebivalstvo je zelo številno. Če misliš zdaj iti, kaže da si precej strahopeten.»

Selim je presenečeno pogledal Krvavega jastreba. Potem pa je jezno vzkliknil:

«Vendar ne misliš reči, da vas mislim zapustiti iz strahu? Saj sem vendar že dovoljkrat dokazal, da...»

(Dalje prihodnjič.)

„GRAJSKI VITEZ“ je na zadnjih straneh.

Še ena lukarska

Ko je vitez to izgovoril, je začela vsa njegova polava bolj in bolj bledeti. Kakor iz megle je še slisal trgovce:

«Bog ti povrni, kar si mi storil! Pojdi ob času, ko bosta noč in dan enako dolga, na most, ki ga prvega najdeš, ko greš iz krčme, pa na tistem mostu počakaj! Tam te išče sreča.»

Po teh besedah je vitez izginil, popotnik pa je sladko zaspal. Prebudil se je šele sredi dopoldneva. Začuden in še vedno malo zaspan si pomane oči in pogleda na drugo posteljo, kje je vitez. Ko spozna, da ga ni, se nasmehne, češ:

«Oh, kako neumne sanje! In takih sanj se ljudje boje!»

Potem se lepo obleče in odide iz gradu. Spodaj na cesti ga že čaka krčmar, ki se zelo zavzame, ko vidi popotnika tako zadovoljnega prihajati nasproti.

«Kako je bilo?»

«O, prav dobro! Pošteno sem se naspal in še vse vaše strahove sem prebral. Kar sporočite vašemu grofu, naj se kar lepo vrne v grad, meni naj pa pripravi, kar je obljubil.»

Krčmar gosta prav imenitno postreže in brž pošlje služabnika, da sporoči grofu prijetno novico.

Ko graščak pride, kar ne more verjeti popotnikovemu pripovedovanju.

«Če je vse tako, potem bi se ne bali še kako noč prenočiti v gradu?»

«Do kresa rad, če vam je prav», meni trgovec.

Graščak je zadovoljen. Dogovore se tako, da bo popotnik do kresa prenočeval v gradu, hrano in vse, kar bo potreboval, dobi pa pri krčmarju. Nse mu bo plačal grof in še obljubljeno nagrado mu izroči, ako se strahovi dotlej iznova ne pojavijo.

«Kakor nalašč», si misli trgovec in zadovoljno živi na takem gostoljubju do kresa. Potlej dobi obljubljenih štiri tisoč goldinarjev in odide. Ko pride do prvega mostu, sede na kamenito ograjo in čaka. Tam blizu je sedel tudi še čisto mlad berač, ki je jel polj in bolj zvedavo ogledovati tega gosposkega človeka. Nazadnje ga ogovori:

«Ne zamerite, gospod, kaj pa čakate tukaj na mostu?»

«Oh, kar tako sem prišel, za kratek čas», odvrne trgovec. «Sanjalo se mi je, da me danes ta dan sreča čaka na tem mostu.»

«Ej, ej,» se trudno nasmehne berač, «sanje so sanje! Jaz jim nič ne verjamem. Meni se je tudi sanjalo, naj grem danes v Celovec in naj pri tisti hiši, kjer starejša hči joka, vzamem tisto, kar je pod vrati, pa bom srečen. — No, ali vidite, kako so sanje neumne!»

«Pa res», pravi trgovec in jo kar brž mahne v Celovec. Tam izve, da je hči premožnega meščana že leto dni vsa upana. Oče ji je pred smrtjo izročil veliko in lepo premoženje, ali samo ob pogoju, da vzame za moža tistega, ki bo dvignil srečo izpod vrat.

«Mhm,» si misli trgovec, «to bo pa že nekaj.»

Brž gre tja in najde vso hišo žalostno in potirto. Ko pove, da hoče on poskusiti in dvigniti srečo izpod vrat, pokličejo starejšo hčer, ki je trgovcu takoj ugajala, pa tudi njej je bilo videti, da ji je tujec všeč.

Zdajci vzame popotnik kramp in začne kopati pod vrata. Vse napeto pričakuje, kaj se bo zgodilo. Koplje kaka dva čevlja globoko, kar zadene na nekaj trdega. Zamahne še nekajkrat in začuti železno skrinjo, ki je bila tako težka, da so jo štirje moški komaj dvignili.

Ko skrinjo odpro, se jim zasveti nasproti samo suho zlato.

«No, sem pa našel srečo», se zasmee trgovec. Tudi mladenka se razveseli denarja in ženina. V kratkem je bila svatba, kjer je ženin pravil strmečim svatom, kaj ga je napotilo do tega, da je prišel semkaj po srečo.

Še dandanes pravijo tej hiši «Pri zlatem vrelcu»...

Bilo je pred leti. Luk je imel lepo ceno, da so lukarji z veselimi upi odhajali v svet, v široki svet: v Maribor, Celje, Čakovec, Gradec in še dalje. Vračali so se vselej s praznimi vozovi in polnimi možnjami. Saj so dobili za venec čebule po deset do dvajset dinarjev in še več. Danes je seveda drugače; venec lepega luka dobiš že za pol dinarja in lukar ne more biti več vesel.

V tistih dobrih letih se je odpeljal Vojskov Tina z vozom čebule v Gradec.

Vojskov Tina! Kdo ga ne bi poznal! Ob vsakem letnem času ga lahko srečate na lukarskem vozu z visoko, iz protja spleteno streho, na vseh večjih sejmiših ga boste slišali, kako mahajoč z rokami, polnimi čebule, vpije:

«Hé, botri, botre in botrice! K meni, k meni! Tu dobite pristen slovenski luk, najboljšo čebulo v Evropi! Hé, hitro, dokler je še poceni!»

Vojskov Tina, lukarski kralj imenovan, se je torej odpeljal v Gradec. V gostilni «Zur steirischen Zwiebel», ki je bila že od nekdaj zbirališče slovenskih lukarjev, kakor se imenujejo sami, odnosno čebularjev, kakor jih imenujejo sosede, se je seznanil s tremi lukaricami iz Petkovcev. Lukarice so ga sprejele kot svojega odrešenika in angela varuha. Bile so še mlade in v velikem mestu neizkušene, po vrhu pa razen nekaj besed niso znale nič nemškega. Prijele so se ga, da se jih ni mogel otrestiti. Sicer pa Tinetu to ni prišlo niti na misel, ker so bile močne in stasite, da jih je bilo veselje gledati, a še prijetneje privijati k sebi in jih objemati. A Vojskovemu, ki je bil zelo skop, ni bilo všeč to, da jim je moral plačevati liter za litrom.

Branil bi jih pred graškimi fantalini, jim tako pomagal iz stiske, vrhu vsega pa jim še plačeval!

Ne, to pa je vendar preveč!

A kmalu jo je iztuhtal.

Vsi štirje so imeli čebulo shranjeno v gostilniški kamri. Že naslednje jutro je Vojskov tako naredil, da je odšel v kamro sam: najprej si je nadel iz svoje vreče poln nahrbtnik, iz ostalih treh vreč pa je vzel po en najlepši venec.

Kaj bi eden plačeval za tri, naj rajši trije plačujejo za enega!

In vsi so bili zadovoljni: lukarice, ker jim je plačeval, Vojskov pa, ker je pil na njih račun in je dobil povrnen trud, ki ga je imel s prodajo onih treh vencev.

Zdaj je bil zvečer kar razsipnejši z denarjem, dekleta je silil z vinom, da so se pozno zvečer vračale vinjena v oddaljeno predmestje, kjer so spala pri neki stari ženski. Večkrat pa sta se vračali samo dve, ker je eno Vojskov odvedel na svoj voz.

Nekega večera pa, ko so se spet okajene vračale na stanovanje, so med potjo izgubile ključ od vežnih vrat. Dolgo so trkale na vežna vrata, a nihče jim ni odprl. Bilo je že čez polnoč, bilo je hladno in vetrovno, dekleta pa so bila trudna, da bi legla kar na pločnik in zaspala.

Čez dolgo pa je vendar prišel lepo oblečen starejši gospod, se ustavil pred vežnimi vrati in jih odklenil.

Dekleta so planila k njemu in ga prosila, naj jih pusti v hišo.

Gospod pa ni razumel slovenski, zato si je mislil, da bi rade kar vse tri šle z njim spat. To je bilo zanj mnogo preveč. Zato jih je ves besen odrival in hitro smuknil skozi vrata.

A tudi dekleta so bila urna. Pognala so se za njim. Gospod pa je vendar dovolj hitro zaloputnil vrata in jih zaklenil; noter ni mogla nobena, a dvema je priprl široka krila.

Kaj pa zdaj?

Nista mogli ne noter, a tudi premakniti od vrat se nista smeli. Ona, ki je bila prosta, jima je skušala pomagati, a bilo je zaman. Bilo bi treba sleči krila in oditi v bluzi in srajci. Zato sta rajši nepremično stali ob vratih in čakali. Kričati se nista upali, ker sta se bali policajev. A ostati tako rekoč pribit na vrata, to pa je bilo

tudi preveč. Lahko bi prišli lopovi in jima odnesli denar ali počeli bog ve kaj z njima.

Ni pomagalo drugo: tretje dekle je moralo po Vojskovega, da jih straži in čuva preko noči.

Tako je Vojskov Tina tisto noč stražil tri mlade lukarice pred ropom in nasiljem. Sprva se mu je zdelo zelo zabavno, a kmalu se je naveličal svoje odgovorne službe. Hladno je bilo, v sebi pa je čutil vedno bolj vročo ljubezen do prostega dekleta. Naposled je prijel dekleta, ki je prišlo ponj, in odšel z njim, želeč ostalima prav prijetno lahko noč.

Ubožici pa sta drhteli tam vso noč in v strahu pričakovali jutra, da bo prišel kdo in odklenil vrata. A ko nalašč dolgo ni bilo nikogar.

Pekovski in mesarski vajenci so ju prvi odklenili in se norčevali iz njiju, psi so ju obvovali, paglayci pa vlekli za krila, dokler se naposled sredi velikega jutra niso vrata odklenila in sta bili rešeni.

A. I.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Sreča.

Urša je gospodarju odpovedala, češ da pri njegovi ženi ne more več vzdržati.

«O srečno dekle,» je vzdihnil, «če bi tudi jaz mogel odpovedati.»

Varčen sosed.

A: «Zakaj pa dela tvoj sosed Mohovt take velike korake?»

B: «Izračunal je, da si na ta način prihrani na podplatih.»

V šoli.

Učitelj: «Imenuj mi redko divjo žival v Evropi.»

Miha: «Slon.»

Učitelj: «Slon vendar ne živi v Evropi, razen v ujetništvu.»

Miha: «Saj prav zato je redek.»

Trgovca med seboj.

A: «Čuj, prijatelj, ali bi ne mogel vzeti mojega sina v svojo trgovino?»

B: «Kaj pa zna?»

A: «Nič. Če bi kaj znal, bi ga vzel sam v trgovino.»

Na kmetih.

Izletnik (mladi kmetici): «Kako dolgo pa trajajo pri vas na kmetih medeni tedni?»

Kmetica: «Kakor je. Navadno trajajo tako dolgo, dokler mož žene ne pretepe.»

V šoli.

Učitelj: «Mihec, povej nam, koliko zob ima človek.»

Mihec: «Kakor se vzame, gospod učitelj. Moj dedek jih ima čez dan 32, ponoči pa samo dva.»

Ljubezen in zvestoba.

Ženka: «Kaj ne, da me ne boš pozabil?»

Mož, (ki odhaja na daljše potovanje): «Nikoli, draga! Sem si že napravil voz na robcu!»

DOPISI

VOZENICA. Kakor smo že poročali, se je vršil v nedeljo 23. junija javni nastop našega Skola. Vreme je bilo prav ob nastopu ugodno. V osmih točkah so naši telovadci, katerih je v skupnem številu nastopilo 112, pokazali uspehe dela v telovadnici. Skladnost med gibi in godbo je bila popolna in izvajanja tudi prav dobra. — V nedeljo nato je priredilo Društvo kmečkih fantov in deklet v Št. Vidu tekmo koscev. Tekmo je obiskalo zelo mnogo ljudi. Prvi je bil s 17 minutami Lenart Plemen, vrl posestnikov sin iz Dravč. Slične prireditve gotovo krepijo veselje do dela in kmečkega stana. Zato bomo v tej smeri naprej!

**Priporočajte in širite
„DOMOVINO“!**

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. Pred kratkim so se pri nas poročili: Franc Gašparič iz Ključarcev z Juliko Markrabovo iz velikonedeljske župnije, Janez Novak iz Pršetincev z Alojzijo Obranovo iz iste vasi in mesar in posestnikov sin Franc Podplatnik iz Sejanecv z Anico Cafovo od Sv. Tomaža. Razen teh sta se poročila Marija Pondrk in Marija Hanžlova iz Rucmancev, oba stara nad 60 let. Mladim in starim želimo vso srečo! — Sin vrle narodne družine Ozmečeve, Jože, je postal na visoki šoli v Pragi inženjer, ki je prvi inženjer iz naše župnije. — V Zagorjah je umrla posestnica Marija Bobjarova na porodu. Po izjavi zdravnika so nesreče krive neizkušene ženske, ki so ji nudile pomoč. Nujno potrebno je, da dobimo občinsko babico, saj se je pri nas zgodilo že več podobnih žalostnih primerov. Hudo prizareti Bobjarovi rodbini naše sožalje.

PLANICA PRI FRAMU. (Smrtna kosa.) Pred dnevi je umrl vrli posestnik g. Ivan Ledinek, po domače Pavc. Štel je 75 let. Na dan v ed smrtjo je še pridno delal, pa ga je med delom zadela kap. V nezvesti je bil do nedelje zjutraj, ko je umrl. Rajnik je bil ugleden gospodar in dober svetovalec. Bil je zvest čitatelj «Domovine», ki jo je čital, odkar je začela izhajati. Naj mu bo lahka zemlja! — Pri nas prav pridno čitamo «Domovino». Zaradi gospodarske stiske sicer ni mnogo naročnikov, toda posamezne številke romajo iz rok v roke. Novic iz Planice pa ne moremo zmerom hitro sporočiti, ker imamo slabe zveze. Ko dobimo v Planico ceste, se bomo večkrat oglasili.

Strašna povodenj in potres na Japonskem

V območju japonskih mest Osake in Kiota so imeli hude poplave. Reka Kamo se je razlila čez njive in selišča. Ljudje so se morali jadno izseliti, da jih ni zajela voda. Le srečnemu naključju, da je bilo ljudstvo o prihajajoči nesreči pravočasno obveščeno, gre hvala, da ni utonilo na tisoče ljudi v valovih. V Osaki je utonilo šest ljudi, v Kiotu samo eden. V okolici tega mesta je voda porušila 32 mostov. Zaradi pretrganih zvez je ustavljen tudi ves železniški promet.

Skoro istočasno s poplavami je zadela deželo še druga nesreča. Potres je napravil ogromno škodo od Tokija do Jokohame.

Samo pomislite...

v teh težkih časih, ko se človek dela komaj prerije skozi življenje, sem plačeval drag denar za razne liste, zdaj sem pa vse opustil, ker mi popolnoma zadostuje za pouk in razvedrilo tedenski obzornik »ŽIVLJENJE IN SVET«, ki za mal denar prinaša toliko zanimivega štiva in lepih slik.

Razgovor o preureditvi Kmetijske družbe

Pred dnevi se je vršila skupna seja glavnega odbora in nadzorstva Kmetijske družbe v Ljubljani. Glavni predmet razprave so bili burni dogodki na zadnjem občnem zboru Kmetijske družbe. Storjeni so bili sklepi glede nadaljnjega delovanja Kmetijske družbe. Nekateri člani, v katerih imenu je posebno odločno nastopal poslanec gospod Mravlje, so menili, da je treba napraviti iz Kmetijske družbe čisto trgovinsko podjetje, ki bi

se odreklo dolžnosti, biti stanovsko zastopstvo kmetijstva v dravski banovini. Naposled pa je prevladalo mnenje, da mora biti tako dolgo, dokler kmetijske zbornice niso osnovane, Kmetijska družba poleg tega, da mora v hudih današnjih časih skrbeti za vnovčevanje kmetijskih pridelkov, vendar še tudi stanovska zastopnica kmetijstva v dravski banovini.

Stoletnica rojstva skladatelja Jenka

Dvorje pri Cerkljah, julija.

Pri nas pripravljamo proslavo stoletnice rojstva slovenskega skladatelja Davorina Jenka. Lastnica nekdanjega Jenkovega posestva v Dvorjah je že pripravila lep spomenik na kraju skladateljeve rojstne hiše. V ograji bo vrtec z betonskim stebrom in napisi v spomin skladatelja, ki

se je rodil 11. oktobra leta 1835. Ker je delo že skoro dovršeno, bosta svečana otvoritev in blagoslovitev spomenika v nedeljo 18. avgusta. Slovensko javnost, zlasti društva, prosimo, naj upoštevajo ta dan in izvolijo po tem uravnati razpored svojih prireditev. Podroben program bo objavljen pozneje.

Društvo rejcev angorskih zajcev ustanovljeno

Dne 12. junija so se zbrali v Kočevju rejci angorskih kuncev k ustanovnemu občnemu zboru. Nujna potreba je narekovala, da se zberejo vsi rejci angorskih kuncev v naši državi v skupno društvo, katerega smoter je, da se uvedejo enotne smernice za rejo angorskega kunca ter se v skupnem nastopu dosežejo ustrezne cene za volno. Društvo ima namen pospeševati rejo čistoplemenških kuncev, deliti med siromašne člane živali brezplačno in prirejati tečaje in razstave.

Društvo predseduje splošno priznani rejec angorskih kuncev g. Vilko Kuntara iz Kočevja, ki ga upoštevajo rejci v Jugoslaviji in tudi v tujini.

V odboru sodelujejo rejci iz vseh banovin. Društveno glasilo je »Rejec malih živali«, ki ga urejuje g. Alfonz Inkret iz Senkovega turna pri Ljubljani.

Področje društva se razteza na vso državo. Društvo vabi vse rejce angorskih kuncev, da se prijavijo k temu strokovnemu društvu. Po društvu more vsak član vnovčiti pridobljeno volno in prejme za 1 kg volne 250 Din, to je dohodek, ki ga nudijo trije odrasli kunci v teku leta. — Prijavite se takoj na naslov: Društvo rejcev angorskih kuncev za Jugoslavijo v Kočevju.

Nesreča na morju je zahtevala okrog 150 žrtev

Na Japonskem morju je divjal te dni hud vihar. Niti v lukah ladje niso bile varne in na stotine ribiških čolnov je izginilo. Hude ure so preživeli parniki, ki jih je neurje zalotilo na odprtem morju. Enega največjih japonskih potniških parnikov pa je zadela nesreča. Zaradi teme in viharja sta trčila drug v drugega parnika »Midori Maru« in »Sanzan Maru«. »Midori Maru« se je

prekal na dvoje in se je v treh minutah potopil. Na parniku je bilo 168 potnikov in 86 mož posadke. »Sanzan Maru«, ki je parnik modernejšega tipa, je bil le laže poškodovan ter je takoj spustil čolne za reševanje.

Zaradi teme pa so rešili vsega le 113 ljudi, med njimi tudi kapetana ponesrečene ladje. Vseh ostalih 141 potnikov in posadke je utonilo. Kolikor se je dalo ugotoviti, so bili na parniku skoro 100 japonskih in 40 evropskih potnikov. Ben Evropec.

Domače novosti

* Knez namestnik Pavle v Bohinju. Te dni sta se odpeljala Nj. Vis. knez namestnik in Nj. Vis. kneginja Olga s princem Nikolom in princeso Elizabeto v Bohinju.

* Preosnove ministrstev ne bo. Kakor poročajo listi, bo vlada opustila načrte o ustanovitvi novega poštnega ministrstva in tudi ministrstvo za telesno vzgojo za sedaj ne bo ukinjeno. Sicer bi taka preosnova ne zahtevala novih izdatkov, vendar se bo ureditev celotnega vprašanja odgodila na poznejši čas.

* Shod narodnih železničarjev. Narodni železničarji in brodarji so se zbrali v Osijeku na 17. kongresu. Govorniki so soglasno naglašali, da je položaj železničarskega delavca v vseh strokah obupen in da je pomoč nujno potrebna tudi v korist prometnih ustanov in države. Na podlagi izjavnih poročil je kongres soglasno sprejel potrebne sklepe o delu v organizaciji in pozive na odločujoča mesta, naj nujno upoštevajo upravičene zahteve prometnega osebja. Vrli železničarji,

ki so od ustanovitve države podali nešteto dokazov o razumevanju najvišjih narodnih in državnih koristi, pričakujejo od vse javnosti priznanje za svoje zahteve, ko je splošno znano, da je prometna služba zelo naporna in odgovorna.

* Posojilo za javna dela. V skladu z uredbo o javnih delih v svrhu obnove narodnega gospodarstva, pobiranja nezaposlenosti in pospeševanja tujskega prometa je finančni minister 1. junija izvršil emisijo prve tranše posojila za finansiranje javnih del v znesku 100 milijonov dinarjev. Podpis emisije je bil dosežen še tisti dan, ko je bil razpis izvršen. Ves znesek je pri Državni hipotekarni banki.

* Toča v Apaški kotlini. Huda nevihta je obiskala Apaško dolino. Med strašno ploho se je vsulo ledeno zrnje ter napravilo ogromno škodo. Obenem je vihar lomil drevje. Od toče so najbolj prizadeti Plitvica, Lurnoško, Segovci, Apače, Lešani in Črnci.

18 zgradb žrtev požara

Zužemberk, julija.

Pred kratkim je pozno ponoči nastal ogenj v Bodganji vasi v listniku posestnika Strekalca in objel v nekaj trenutkih dolgo vrsto sosednjih zgradb. Gorelo je tako hitro, da so si ljudje rešili komaj go'lo življenje. Prvi so bili na kraju požara šmihelski gasilci, ki niso mogli rabiti svoje moterke, ker v vasi ni vode, a do truge Krke niso imeli dovolj ceyi. V Zužemberku pa gasilci niso mogli dobiti konj in so morali zaradi tega privleči sami težko motorko pol ure daleč po strmi poti pod Bodganjo vas do Krke in so skup

no s šmihelci dajali vodo iz Krke. Prišli so tudi gasilci iz Zagradca in tali svoje ceyi na razpolago. S skupnimi močmi je bil požar omejen.

V celem je zgorelo petim posestnikom pet hiš in 13 drugih zgradb. Posestniku Strekalu sta posati žrtev ognja tudi dve kravi. Vsi skupaj so bili zavarovani komaj za osminko vrednosti. Vse kaže, da je ogenj zanetila hudobna roka.

Naj pri tej priliki še naglasimo, da bi bil že naposled potreben vodovod v Suhi krajini. Gasilci so storili svojo dolžnost, a ker v vasi ni bilo vode, niso mogli takoj gasiti.

* *Vest o pomilostitvi političnih izseljencev.* Praški listi poročajo iz Beograda, da namerava vlada v avgustu izvesti volitve v občinska zastopstva, kolikor že niso bile izvršene (očitno so mišljene mestne občine). Obenem pripravlja Stojadinovičeva vlada rešitev vprašanja tako imenovanih političnih izseljencev. Izdana bo pomilostitev za vse one politične begunce, ki so po 8. januarju leta 1929. pobegnili v tujino. Izvzeti so samo člani Pavelić-Perčevićev skupine in pristaši na Dunaju Živečega generala Sarkotića, ki so zapleteni v marsejski atentat.

* *Denar za pobijanje živalskih kužnih bolezni.* Kmetijsko ministertvo je razdelilo banskim upravam kredite za zatiranje živinskih kužnih bolezni. Dravska banovina je dobila 40.000 Din.

* *Koliko bo naše pšenice za izvoz.* Uradno se ugotavlja, da bo letos z zalogami iz preteklega leta vred na razpolago 25.000 vagonov pšenice za izvoz. Obstojni namera, da bi se cena pšenice ustala na 130 Din za metrski stot.

* *Novo vrsto češnje je vzgojil.* G. Zupančič, ki stanuje v Idrijski ulici v Ljubljani, je odgojil novo vrsto češenj hrustavk, debelih ko češplje. Pred leti, ko je bil na Gorenjskem, je dobil iz Avignona na Francoskem cep žlahtne češnje ter jo tu gojil. Potem pa je poizkusil križanje. Cvet žlahtne avignonke je križal s cvetom divje planinske češnje. Pečke križanih češenj je vsadil v zemljo in tako dobil novo drevesce. Cepič tega drevesca je cepil na domaji divjak. Ta češnja je letos prvič rodila. Novo češnjo bo g. Zupančič najbrže imenoval kongresovko, ker je rodila ob času evharističnega kongresa v Ljubljani.

* *Smrtna nesreča pri vožnji.* V Ormožu se je neki graščinski uslužbenec s kolisom peljal od graščine proti trgu in držal v roki dolgo železno palico. Nasproti se je pripeljal na kolesu šletni Jožek, sin brivskega mojstra Goloba. Deček se je zaletel s toliko silo v uslužbenčev kolo in z vratom naravnost v železni drog, da mu je železo prerezalo žilo odvodnico. Nesreča se je zgodila pred domačo hišo in hudo ranjeni deček je imel še toliko moči, da je stopil v očetovo delavnico, kjer se je zgrudil in izdihnil.

* *Smrt med potjo.* Na Remšniku je našla Elizabeta Snežičeva na pašniku neznanega mrtveca. Ljudje so spoznali v njem 67letnega Franca Kaurana iz Selnice ob Dravi. Mož je bil v slovenjegraški bolnišnici, iz katere se je vračal domov. Med potjo je omagal in umrl.

* *Po 21 letih se je vrnil iz Rusije.* V Maribor je prispel 43letni Franc Sagadin, doma iz okolice Ptuja, s svojo ženo in petimi otroci. Sagadin je bil leta 1914. na ruski fronti ujet in interniran v raznih taboriščih v Sibiriji. Tam se je po prevratu tudi poročil.

* *300 delavcev stavka v šoštanski usnjarni.* V Woschnaggovi usnjarni v Šoštanju se je začelo pred tedni mezdno gibanje, ki se je v soboto izpremenilo v stavko. Delavstvo je najprej zahtevalo zvišanje mezd in kolektivno pogodbo. Podjetje je te zahteve zavrnilo. Delavstvo se je nato zadovoljilo s tem, da usnjarna prizna s kolektivno pogodbo sedanje mezdno stanje. Ker je bil tudi ta predlog odklonjen, se je delavstvo odločilo za stavko.

* *Strela je udarila ponoči v hlev posestnika Josipa Gorjupa v Pugledu, občina Moravče.* Silen tresk je prebudil vso vas. Strela je v hlevu najprej ubila eno kravo, drugo pa omamila, da se je pozneje zadušila in zgorela. Sosedje so hiteli reševati, kar se je rešiti dalo. Na pomoč so prihiteli moravški gasilci, ki so ogenj omejili. Hlev je popolnoma pogorel.

* *Nenadna smrt železničarja.* Na Petrovo bi bil moral nastopiti na novomeški postaji službo 48letni vlakovodja g. Franc Lapanje iz Šmihela. Ze pred nastopom službe je tožil, da mu je slabo. Kmalu se je zgrudil na tla. Med prevozom v bolnišnico je umrl. Zapustil je Zeno in štiri neprisrbljene otročičke. Rajnkemu, ki je bil vrl mož, bodi ohranjen blag spomin!

* *Dve žrtvi Krke.* Na Vidov dan je pri kopanju v Krki utonil 25letni orožniški kaplar, Pavel Grbič, uslužben na orožniški postaji v Krovem pri Beli cerkvi. Kakor se je ugotovilo, je orožnika med plavanjem zadela kap. Druga žrtev Krke je postal 23letni posestnikov sin Leopold Mikec iz Slatnika.

* *Smrtna nesreča pri kopanju.* V potoku Velki v Zgornjih Jerjavcih sta se kopala 11letni Alojzij Bunderl in njegov šletni brat Peter. Alojzij je zašel v tolmun in ker ni znal plavati, je utonil pred očmi svojega brata.

* *Smrt na avtomobilskem hladilniku.* 30letni čevljar Maks Mali s Tezna in 28letni delavec Albin Zupanc iz Radvanja sta v nedeljo zvečer, vozeč se na enem kolesu in neprestano menjajoč smer vožnje, zavozila v bližini Zvanove hiše v Zgornjih Hočah v osební avto. Nesreča je imela grozne posledice. Zupan je obležal na hladilniku z razbito lobanjo in je bil pri priči mrtev. Mali, ki je dobil hujše poškodbe na rokah in glavi, se zdravi v mariborski bolnišnici.

* *Dva požara v ptujskem okraju.* Prvi požar je bil v Pestikah pri posestniku Jakobu Težaku. Zgorela je hiša do tal s pohištvom in obleko vred. Požar so povzročili otroci, ki so se igrali z vžigalicami. Drugi požar je bil pri Sv. Bolfenku pri Majšpergu. Zgorela je vinska klet posestnice Marije Klasinčeve iz Stražgonjcev pri Čirkovcah.

* *Strašna smrt družinskega očeta.* V Hrtnici ob Muri se je dogodila huda nesreča. Posestnik Ivan Čop, družinski oče petih nepreskrbljenih otrok, je peljal s travnika voz sena. Čop je sedel na vrhu sena, med vožnjo pa je zaradi utrujenosti zaspal. Pri tem mu je padla iz rok tleča cigareta, ki je zanetila ogenj, da je bil kmalu ves voz sena v plamenih. Ko so prispeli ljudje na pomoč, da bi pogasili ogenj, je bilo za Čopa že prepozno. Sredi pepela so kmetje našli še samo zoglelene ostanke Čopovega trupla.

* *Zakopan v seno umrl.* 60letni kočar Martin Zdravnik v Libelcih je imel opraviti na senu, pa je nenadoma onemogel in se zgrudil. V zmedenosti se je zdravnik zakopal v seno in se zadušil.

* *Iz šale kruta resnica.* V Strmcu pri Sv. Urbanu so se igrali dečki na ta način, da so si natikali vrv, privezano na drevo, okoli vratu. Med njimi je bil tudi 14letni pastir Franček Holc, ki je pri spuščanju na tla obvisel. Njegovi tovariši so mislili, da je čudno bingljanje njegovega telesa samo posrečena šala. Ko so domači prerezali vrv, je bil deček mrtev.

* *Žrtev strele.* Strela je nedavno užgala Cepušovo gospodarsko poslopje pr Sv. Lenartu nad Laškimi. Pogorelo je vse kar je bilo v poslopju.

* *Požar zaradi strele.* Med nevihto, ki je na Vidov dan divjala v ptujski okolici, je treščilo v kolarnico posestnika Antona Česnika na Hajdini pri Ptuj. S kolarnice se je ogenj naglo razširil na gospodarsko poslopje, ki je bilo uničeno do tal.

* *Smrtna nesreča mladega dijaka.* K staremu očetu in materi Francu in Mariji Zafošnikovima v Spodnji Polskavi je prišel na počitnice vnuč 11letni dijak Franc Ramšak iz Subotice, kjer ima njegov oče trgovino. Franček se je na počitnicah v Sloveniji počutil kakor doma. Te dni se je peljal od doma na kolesu. Znal je izvajati na vozilu razne umetnije ter je lahko v diru stal na sedlu. Poizkusil je napraviti to stojo tudi sredi vasi, pa je padel. Pri udarcu na trdo cesto mu je počila lobanja in kljub zdravniški pomoči umrl.

* *Strela je upepelila dve gospodarski poslopji.* Preteklo soboto je prihrumela od Celja proti Sv. Juriju pri Celju in dalje proti Šmarju pri Jelšah nevihta. Med nalivom je udarila strela v gospodarsko poslopje Franca Šumrade pri Sv. Primožu. Poslopje je zgorelo do tal. Med to nevihto je udarila strela tudi v gospodarsko poslopje posestnika Goleža v Ponikvi. Ogenj je uničil tudi to zgradbo.

* *Denar je slikal.* 37letni plitar Josip Muršec s Pobrežja se je pred meseci zgasil pri nekem kmetu na Konjskem vrhu in prosil za prenočišče. Kmetovo gostoljubnost pa je možak kruto izrabil. Dejal je, da zna spretno naslikati denar. Kmet mu je verjel in mu izročil 1300 Din, da mu jih preslika. Muršec je zavil denar v neke cunje in jih dal v stiskalnico, češ da bo denar čez dva dni preslikan. Ko je kmet po dogovorjenem roku hotel videti denar, je ugotovil, da je postal žrtev predrznega sleparja, ki je z denarjem izginil. Kmalu so Muršeca izsledili in ga postavili pred sodnike, ki so ga obsodili na sedem mesecev strogega zapora.

* *Roparski napad.* Nedavno ponoči se je priklatila iz Hrvatske tolpa roparjev in napadla v Bistrici pri Sv. Petru pod Sv. gorami Pavlinovo trgovino. Vsega skupaj je bilo šest rokovnjačev, ki so vdrli v trgovino ter odnesli raznega blaga za 17.000 Din. Pri tem poslu jih je zasačila posestnica Dobrinova Jožefa. Nastal je vik in krik. Prebudil se je tudi trgovec, ki je začel na rokovnjače skozi okno streljati. Ti so s strelji odgovorili, potem pa so pobegnili.

* *Velik vlom* je bil izvršen v noči na nedeljo v Stari cesti pri Ljutomeru. Neznani vlomilci so vdrli v stanovanje posestnika Franca Ferluge ter odnesli zlatnine za več tisoč dinarjev.

* *Nevaren vlomilec v rokah pravice.* Orožnikom se je posrečilo aretirati že dolgo zasledovanega vlomilca Purga Rudolfa iz Skiblj, ki je z osemčlansko družino strahoval Ptujsko goro, Zetale, Čirkovce in druge kraje tam okoli. Vlomilci so plenili stanovanja in obiskovali vinske kleti, iz katerih so odnašali vino, žganje in razno vinogradniško orodje. Orožniki so Purga izročili v ptujske sodne zapore.

* *Žeparji pod ključem.* Ljubljanska policija je izročila sodišču nad 20 žeparjev, ki so jih aretirali med kongresnimi dnevi v mestu Žeparji. O se priklatili v Ljubljano od vseh vctrov največ pa jih prišlo z notranjosti države. Ljudje sicer niso prinašali s seboj kaj prida od stvari, ker ga nimajo,endar so imeli žeparji ključem temu precej dobro žetev. Veliko število deloprostnežev je bilo zalotenih pri poslu in so nekateri prišli njih žrtve same. Druge zopet so zalotili detektiv, nekaj pa so jih prišli že kar s postjo. Žeparji so izmikali denarnice v glavnih mestenim spečim ljudem. Naivešča vonta ki bila ukradena, je znašala 11.000 Din. To je bilo bil okuden v fančičanski cerkvi slugi z državne ženske realne gimnazije.

* **Razpisana sta natečaja** na vojaških vodih v Kragujevcu in Kruševcu, in sicer na vojaško-obrtnem in vojaško-tehničnem, za mladeniče od 12. do 15. leta starosti. Pojasnila daje Per Franc, kapetan v pokoju, Ljubljana, Maistrova ulica št. 14. Priložiti je treba tridinarsko znamko za odgovor.

* **Huda nesreča.** 37letni zidar Zavec Ivan iz Gruškova je bil zaposlen pri popraviljanju cerkve sv. Petra na Cvetlinu. Pri ometavanju mu je spodrsnilo in strmoglavil je v globino, kjer je obležal nezavesten s hudimi notranjimi poškodbami. Prepeljan je bil v ptujsko bolnišnico.

* **Tatvina tisočaka.** Posesnik Pleteršek Jožef v Mihovcih je hranil doma v omari večjo vsoto denarja. Ko sta bila oba z ženo pri maši v Cirkovcah, ju je obiskal nepovabljeni gost in odnesel bankovec za 1000 Din.

* **Smrt otroka v vodnjaku.** V Laporski Gorici je padel 9letni Ludvik Mastinšek pri igranju v novo izkopan vodnjak. Treščil je s tako silo na dno, da je bil pri priči mrtve.

* **Smrt slovenskega rudarja v Klenoviku.** V rudniku Klenoviku blizu Požarevca se je odtrgal velik sklad premoga in podsul rudarja Slovenca Alojza Žigarta. Dva tovariša sta prihitela na pomoč, nista pa mogla rešiti ponesrečenca izpod težkih skladov. Šele s pomočjo rudarjev iz drugih rogov so Žigarta, ki je bil ves razbit in zgnečen, odkopali mrtvega.

* **Otrok v živem apnu.** V Kuzmi je posestnik Ivan Žihar gasil apno. Ko je Žihar za trenutek stopil v hišo, se je triletni sinček Ivan približal živemu apnu in padel vanj. Potegnili so ga iz apna vsega opečenega in je deček v silnih bolečinah kmalu umrl.

* **Utonil je.** V Selah se je šel kopat v bližnji potok 18letni posestnikov sin Josip Horvat. Pa ga je med plavanjem zagrabil vrtinec. Na klice na pomoč so prihiteli ljudje in ga hoteli rešiti, a je bilo prepozno. Iz potoka so mladeniča potegnili mrtvega.

* **Zrtev Save.** V Savi pri Zagrebu je utonil delavec mestne pivovarne Jože Krivec, star 18 let, doma iz Klanca v občini Dobrni. Njegovega trupla še niso našli.

* **Trije samomori.** V Mariboru v Gajevi ulici se je obesil železničar Alojz Grošelj. Ko se je njegova žena vrnila s trga, je našla svojega moža v spalnici mrtvega, obešenega na klin obešalnika. Prav tako je končal v Dobrovi pri Pobrežju brezposelni delavec Jurij Janžekovič, ki je tudi izbral odsotnost svoje žene in se obesil. V Libeličah pa se je z arsenikom zastrupila 29letna posestnica Alojzija Pašnikova.

ZANIMIVOSTI

× **Albanski minister aretiran zaradi tihotapstva.** Albanski minister za javna dela je bil te dni aretiran. Prišli so mu na sled, da je tihotapil v državo cigaretni papir.

× **Krava pred sodiščem.** Nobena redkost ni bila v srednjem veku, da so morale pred sodnike tudi živali. Če je na primer krava koga usmrtila, je morala biti ubita. V srednjem veku je zabeleženih več primerov, ko so bili na smrt obsojeni prašiči, konji in druge živali. Neki ruski kmet na Kavkazu je celo tožil svojo kravo, da mu daje premalo mleka. Krava je morala pred sodnike in ker se ni mogla sama zagovarjati, so ji dodelili branitelja. Njen lastnik tožitelj jo je pred sodniki zelo ogorčen obtoževal, ker mu daje premalo mleka, in je zahteval strogo kazen. Obtoženka pa je odločno branil zagovornik in trdil, da ni ničesar kriva, marveč je kriv vsega lastnik tožitelj sam, kjer je z njo slabo ravnal in jo preslabo krmil. Zaradi slabe krme krme pa mu krava ni mogla dati zaželne količine mleka. Sodišče je bilo istega mnenja in je kravo osvobodilo vsake krivde, lastniku je pa naročilo, da jo mora dobro krmiti.

× **Človeški glas se izpreminja.** Neki ameriški list je priobčil znanstveno razpravo, po kateri se človeški glas skozi veke stalno izpreminja.

Po strokovnjakovem mnenju je bil nekdanji človeški glas zelo visok, zdaj pa je čedalje globlji in so že bolj redki izvrstni tenorji. Danes je med pevci po njegovem mnenju največ baritonistov, a čez neko dobo let bodo vsi moški basisti. Ničesar pa ne pove učenjak, kako je z ženskim glasom. Kaže, da je ženski glas na stalni višini, odkar je Bog ustvaril prvo ženo, in da bo na tej višini ostal.

× **Topovi z ušesi.** Skoro vse armade sveta so že opremljene s posebnimi pripravami, s pomočjo katerih se pravočasno zaslišijo bližajoča se sovražna letala. Te naprave pa dosežejo svoj namen samo v lepem vremenu in na mirnih krajih. Če pa prihrumijo vihar, dež ali grom ali če se čuje v bližini hrušč in trušč mesta, si armada s temi pripomočki ne more pomagati. Nedavno so pa dobili v Ameriki napravo, ki prestreže brnenje propelerjev ali kakršenkoli ropot že 20 km daleč. S to napravo, ki jo imenujejo topovsko uho, v zvezi umetne oči, veliki reflektorji, ki letalo istočasno zalijejo z najmočnejšo lučjo. Tako bo mogoče odkriti tuje letalo tudi v najtemnejši noči.

× **Staroegiptsko in novodobno zdravstvo.** Neki staroegiptski opis, ki ga hrani berlinski muzej, opisuje način, ki so ga prakticirale Egipčanke pri uporabljanju nosečnosti. Po tem načinu, ki je star 3000 do 4000 let, so ženske vsejale v cvetlični lonček žito in ga zalivale s svojo sečjo. Če je ženska v normalnem stanju, pravi omenjeni opis, se zrno ne bo razvilo; če je pa noseča, bo skalilo. Nemški rastlinoslovec Hoffmann je ta način nedavno preizkusil. Vzel je zrna ječmena in pšenice ter jih vsejal v velike cvetlične lonce v navadno prst. Ene lonce je potem zalival z vodo, druge s sečjo nosečih, tretje pa s sečjo nenosečih žensk. Čez tri do štiri tedne se je pokazal naslednji učinek: v prvih loncih so zrna v redu vzkli, v drugih so bile rastlinice dosti krepkejše in temnejše zelene, v tretjem pa so se zelo slabo razvijale in so naposled odmrle kakor rastline, o katerih pravijo vrtnarji, da jih gnojivo sežge. Kakšne snovi so v seči nosečih žensk, da pospešujejo rast, nam danes še ni znano. Vsekakor pa je bil to zanimiv dokaz, kako razvito je bilo staroegiptsko zdravstveno znanje. Po nekem drugem spisu so Egipčani celo znali ugotavljati, ali se bo rodil deček ali deklica.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Soteščan:

GRAJSKI VITEZ

(Povest iz davnine.)

«Izkušnjavec!» Jetnik je bil prepričan, da ima pred seboj ogleduha. Upanje v rešitev mu je v trenutku zvedenelo. Kesal se je za vse, kar mu je bil zaupal. Sam vrag mu je dal moči, da ni priznal zločina. Ena sama besedica in zapečatena bi bila njegova usoda. Vsi izgovori bi mu ne bili pomagali.

Tako pa se še zmerom lahko brani in sklicuje na svojo nedolžnost. Res je že obupal nad usodo, a nekaj mu je reklo, naj še ne odneha. Še enkrat je hotel potrkat na dušo neznanca in storiti vse, da bi ga omečil. Potem šele se bo vrgel v globčino med valove obupa.

Spustil se je na kolena, da so zarožljale verige. «Izpusti me!» ga je prosil z dvignjenimi rokami. «Odpni mi verige in odrini zapahe!»

«Prepozno; nocoj ni več časa», je odklonil njegovo prošnjo. «Kadar spet pridem, tedaj bova nadaljevala.»

«Ali boš res prišel?» ga je vprašal pred odhodom.

Urh je bil že pri vratih. V odgovor mu je zakrpal ključ in zapahi so se zarinili v železje. Jetnika je spet objela samota. Njegovim starim bolečinam so se pridružile nove muke. Sedel je sključen na trinožnem stolcu in preklinjal Edito, ki mu je nastavila past, v kateri je obtičal.

PREKMURSKI GLASNIK

Ustreljen tihotapec. Z raznim tihotapskim blagom natovorjeni Štefan Horvat iz Lipe je hotel prekoračiti državno mejo, pa je svojo predrznost plačal s smrtjo. Prav na meji je mladega Štefana zagledal graničar, ki je tihotapcu zaklical »Stoj!« Ker se Horvat pozivu ni odzval, je obmejni stražnik ustrelil. Horvat se je smrtno zadet zgrudil in izdihnil.

NAŠI NA TUJEM

Najmlajša slovenska pilotka v Ameriki. Mesto Girard se ponaša z izredno mlado pilotko. Prvič je pred tedni sama vodila letalo hčerka znane slovenske družine Dolčičeve, 14letna Stefanija.

Iz La Machine (Francija) nam pišejo: Podporno društvo jugoslovenskih delavcev sv. Barbare je 9. junija razvilo svoj prapor, ki mu je kumoval naš poslanik g. dr. Spalajković iz Pariza. Zastopal ga je izseljenski komisar g. Bukovec. Kumica je bila ga. Josipina Babičeva iz La Machine. Proslave so se udeležili med drugimi odposlanec jugoslovenske kolonije v Parizu g. Urlep in zastopniki tukajšnjega rudnika, ki je last družbe Schneider. G. direktorja je zastopal g. inž. Pequa. Zbirališče je bilo v rudniški dvorani, ki je bila lepo okrašena. Iz dvorane se je napotil sprevod k blagoslovitvi zastave v cerkev. Po cerkvenih obredih se je sprevod vrnil nazaj v rudniško dvorano, kjer je imel g. Bukovec govor. Za njim je nagovoril g. Urlep zastopnike rudnika v francoščini. G. Urlepu se je zahvalil g. inž. Pequa. Potem je govoril predsednik društva g. Karel Weber in pozdravil

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršijo vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1438-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Petje grajskih petelinov je pozdravljalo danico, ki je pravkar priplavala na obzorje. Urh še to noč ni zatislil očesa; glava mu je bila težka, a ni še mogel mirovati. Ši pri Albini se je moral oglasiti, preden je šel počivati. Vedel je, da ne bo mogel zaspati, ako tega ne opravi. Rajši je storil ne vem kaj, kakor paslušal njene opomine.

Soba, kjer je ležala bolna graščakinja, je bila odklenjena in prazna. Njena postelja je bila zagrnjena in na mizi ni bilo več čaše. Jutrnji hlad je pihal skozi odprta okna.

Kri mu je zastala po žilah, ko je opazil nepričakovano izpremebo. Kaj ga je neki premotilo, da je zgrešil njeno sobo? Nekoč so ga vodile čarovnice, ko je služil še za pastirja. To je bilo zunaj pod milim nebom. Doma pa se mu kaj takega vendar ne more pripetiti.

Skrbno je oblezel vse kote in ogledoval polišstvo, kakršnega ni bilo nikjer v nobeni drugi sobi. Toda kje je Albina? Kam so jo odvedli? Sama ni mogla oditi... Njeno stanovanje je bilo v najlepšem delu graščine... Ves dan ga je obsevalo solnce, dopoldne z ene in polodne z druge strani, dokler ni izginilo za gorami.

«Kam so jo umaknili?» ga je pričelo resno skrbeti. In skrb je bila tem hujša, ko se je domislil, da se je premestitev izvršila proti njeni volji. In kdo se je drznil to storiti?

«Edita!» se je zdrznil v temnih slutnjah. «Albino so spravili nekam, kjer jo bodo zastrupili... Tukaj se ji niso upali škodovati...»

Ustrašil se je in planil iz sobe. Na hodniku

vse udeležence prireditve. Gdč. Fani Zapuškova je pozdravila namestnika kuma g. Bukovca in mu izročila šopek cvetlic, a kumici je z nagovorom dala cvetlice gdč. Hilda Webrova. Nato se je razvila prijetna zabava, na kateri so se izrekli pozdravni nagovori na Nj. Vel. kralja Petra II., na Jugoslavijo, na Francijo in na francoskega predsednika g. Lebruna. Popoldne je bila v rudniški dvorani ljudska zabava s tombolo in šaljivo pošto. Drugi dan popoldne je bil sklican shod v rudniško dvorano. Shod je vodil predsednik g. Weber. Udeležila sta se ga tudi gg. Bukovec in Urlep.

Čuvajmo Jugoslavijo!

ŽENSKI VESTNIK

Kako zatiramo škodljivce na zelenjavi

Mnogo škode nam napravi na solati, na vrtnih jagodah in drugi povrtnini **vrtni polž**, ki je brez hiše in ki živi v bolj vlažnih vrtovih. Tem polžem nastavimo pasti, in sicer položimo majhne deščice, pod katere zlezejo, ali izdobljimo krompirje in jih položimo med zelenjavo. Ti polži zlezejo takoj v nastavljen past, kjer jih potem poberejo v vedro vode, da potonejo in jih tako uničimo. Dobro je pa tudi, natresti živega apna v prahu okoli rastlin, kar jih sicer prežene, s jih ne uniči.

Enak škodljivec kakor polž je tudi **nit-kasta glista**, ki objeda zelenjavo pri korenini; če prične solata veneti in porumeneti, moramo korenino z lopatico dvigniti iz zemlje in zemljo pregledati in uničiti to zajedavko.

Tudi **zelenjadne bolhe**, ki posebno rade uničujejo zelje, preženemo in pomorimo, če potresemo okoli rastlin pepel od drv. Rastline dobro zalivamo in z vejami zasenčimo, ker taka bolha ljubi le suho, vroče ozračje, vlage pa ne prenese.

Enak škodljivec je **beli metulj**. Kakor hitro ga vidimo v vrtu, moramo takoj pregledati zelje, ohrovt, cvetačo in podobno, kje je zlegel jajčeca. Ta metulj najrajši zleže svoja jajčeca na spodnjo stran lista ali pa

je bila tema. Njegove misli so hitele za nesrečno bolnico in iskale rešilne poti. Najti jo mora hitro, da ne bo zamujeno. Trudil se bo brez odmora, dokler ne iztakne njenega bivališča.

Ob misli na viteza ga je obsla nejevolja. Ponašal bi se bil s poročilom, kako je opravil v celici pri neznanem jetniku. Niti sam se ni nadejal takih uspehov. Vitez bi bil naravnost presenečen. Spet bi bil prejel pohvalo prav v obilni meri. Nečuvstva hudobnost pa mu je pokvarila vse veselje.

Ali naj javi vitezu, da je izginila njegova nevesta? Prav za prav bi mu moral povedati vse do pičice, kar je v zvezi s tem dogodkom. Kolikokrat je že preprečil, da mladenka ni izpila strupa... Voda v čaši na njeni mizi je bila skoro zmerom zastrupljena. Samo njemu naj se zahvali za življenje.

Previdnost mu je svetovala, naj s poročilom še nekoliko počaka. Vitez bi se prestrašil, in to bi mu škodovalo. Pomagati zdaj tako ne more. Sam pa se hoče potruditi in izslediti njeno bivališče. Potem bo stal neopažen na straži in pazil, da se ne bo mladenki kaj žalega pripetilo. Njegovo varstvo bo trajalo toliko časa, dokler vitez popolnoma ne ozdravi. Tedaj bo nastopil in porval krivce na odgovor.

Urhu se tisto jutro ni mudilo k vitezu v sobo. Bil se je, da bi vitez ne opazil kakega znamenja nočnih dogodkov na njegovem obrazu. Šele, ko se mu je pleglo razburjenje, je stopil k njegovi postelji brez kakega izrednega poročila.

Nikar ne trpite več zaradi bolečin v nogah...

- V tej kisikovi

kopeli bolečine prenehajo

Če Vas noge pečejo in bolijo ter mučijo kurja očesa ali trda koža, potem vzemite Saltrat Rodellovo kopel za noge. Takoj, ko ta zdravilna sol izvleče strupe in kisline,

prenehajo ob velikem olajšanju vse bolečine. Vsa vnetja in otekline izginejo v treh minutah. Trda koža se omehča, ravno tako pa tudi kurja očesa, ki jih lahko odstranite s koreninami. Poizkujte Saltrat Rodellovo kopel že drevi, pa boste bolje spali, sprehod in ples pa Vam bo pravo veselje.

pri srcu rastline. Takoj moramo jajčeca obrati in uničiti, preden se iz njih izvale gosenice. Paziti pa moramo tudi še pozneje na rastlinje in gosenice sproti uničevati, ker nam sicer napravijo mnogo škode.

Tudi drobna **miška**, ki ima zelo špičast gobček, je naš sovražnik. Najrajši se skriva med gosto posejanim korenčkom, in če dobro pogledate, boste našli polno lukenj, kjer ima svoje izhode. V te luknje položimo strup, pomešan z naribanim korenčkom (strup dobite v vsaki drogeriji), in luknje potem zamašimo. Miška nam obje zelenjavo, pa tudi vse gredice prerije in s tem uniči zelenjavo.

Krt je sicer koristen, ker poje mnogo mrčesa, pa je včasih tudi nadležen, posebno kadar rije po gredicah. Zato tudi njemu če postane preveč nadležen, nastavimo strupa kakor miškam.

Za kuhinjo

Rižota z mozgom. Šest dek govejega mozga razreži in deni v kozo. Ko se mozeg

razpusti, stresi nanj eno drobno zrezano čebulo. Ko čebula zarumeni, stresi na čebulo opran in spet posušen riž. Zdaj riž toliko časa mešaj, da postane steklen, nato ga zalij in osoli. Ko prične vreti, kozo pokrij in naj se riž pokrit duši približno 20 minut. Nato potresi po rižu 10 dek naribanega sira, pol žlice paradižnikove mezge in 10 dek sirovega masla. Zdaj riž z vilicami premešaj. Kozo dobro pomaži in stresi noter riž, ga z vilicami previdno potlači in postavi za nekaj minut v pečico. Nato ga zvrni na topel krožnik in daj na mizo.

Dušeni golobi. Golobe očisti (goloba ni treba popariti kakor drugo perutnino, ker se dá perje prav rado oskubsti) in dobro operi, nato posoli in na gosto pretakni s slanino. V kozo položi tanko narezane slanine, na slanino drobno zrezan korenček in na korenček pripravljene golobe. Po golobih pa potresi eno drobno zrezano čebulo in lovorjev list. Prilij še dve žlici vode, pokrij in duši golobe do mehkega. Med dušenjem jih

Glas iz stolpa.

Dogodki, ki so se po smrti graščaka Otinaria odigravali na Rovišju, niso izzvali v okolici prav nikake pozornosti. Niti grajsko osebje ni vedelo, kaj se dogaja ponoči med mračnimi zidovi. Nikomur se ni sanjalo, kakšne zlobne načrte snuje mlada nečakinja, kdo se skriva v celici poleg grobnice in kakšna nevarnost preti graščakinji, katero je vse ljubilo in spoštovalo.

Služabnik Urh je bil edini, ki je vse opazil. Toda kar je izsledil, je ohranil zase. Pri njem je veljalo načelo: sam naj si vsak pridobi naklonjenost in zaupanje novega grajskega gospodarja.

Po tisti usodni noči je bil vedno na opazovanju. Tiho se je plazil po hodnikih in prisluškoval pred zaprtimi vrati. Oprezoval je povsod, kjer je slutil, da bo našel vitezovo zaročenko. Njegove misli so jo iskale tudi tedaj, kadar je opravljal kako delo. Kam so jo odvedli? Ali je še živa? Na to vprašanje si ni mogel odgovoriti.

Skrbi, ko so ga oblegale podnevu in ponoči, pa v družbi ni hotel pokazati. V pogovirih z ljudmi je bil šaljiv, kakor bi se ne bilo nič zgodilo. Niti izkušati si ni upal nikogar, ker se je bal, da bi ga pripovedovanje ne izdalo. Ljudlje bi zaglani silen vrišč in pokvarili zasledovanje.

Aleš, grajski vratar, je bil njegov edini prijatelj. Povsem gladko pa se nista razumela. Bila sta po službi najstarejša med uslužbenci, na kar sta bila oba enako ponosna. Zaradi tega sta se

večkrat sporekla, kdo ima več zaslug pri dolgotrajnem službovanju.

«Ali si mar ti odgnal pred leti roparje?» se je repenčil Aleš, kadar ni mogel ugnati nasprotnika.

«To je pa tudi vse, kar si storil», mu je nagajal služabnik.

«Kdo pa je preprečil upor med tlačani?»

«Sami so se pomirili...»

Vratar se je skliceval na priznanje pokojnega graščaka.

Urh mu je zarobil vsako besedo. Pa tudi Aleš ni prizanašal. V lase pa si nista skočila, ker sta vselej poprej odnehala. Tudi zamerila nista drug drugemu. Saj sta si odpuščala sproti še tako hude očitke. Najsi je bila bitka še tako ljuta, ločila sta se vselej kot prijatelja.

Drugi dan po usodni noči pa je bil Aleš ne navadno slabe volje. Urhu se je izognil, kada bi se bila morala srečati. Klavirno je hodil po dvorišču in kadar je bil sam, je zmajeval z rameni. Niti Sultana, svojega zvestega tovariša ni pogladil, ko je mahljaže z repom prilezel iz staje. Mož je bil kakor mrtev za vse, kar se je godilo okrog njega.

Urh ga je opazoval skrivej skozi okno. «Nekaj mu spet ni prav», je presojal njegovo vedenje. «Morda se mu je pričelo svitati... Ali pa mu je priletelo kaj na ušesa...»

Radovednost ga je gnala na dvorišče. Srečati je hotel vratarja ter ga vprašati, kaj se mu je pripetilo.

večkrat obrni in polij s sokom. Po potrebi zalij z malo vode. Ko so golobi mehki, jih vzemi iz soka in deni na topel krožnik. V sok pa potresi eno ali dve žlici moke, ki jo mešaje zarumeni, nato zalij z vodo ali juho. Ko prevre, pretlači sok skozi sito in ga zlij nazaj v kozo. Golobe razreži in jih daj nazaj v sok, da v soku še malo prevre. Zdaj dodaj eno žlico drobno zrezanih kaper in dve do tri žlice kisle smetane. Ko vse skupaj prevre, so golobi gotovi. Zraven daš dušen riž, valjance, makarone in slično. Lahko pa tudi še solato.

Listnica uredništva

Podsreda. Velike tvrdke kupujejo skupaj le velike vagonke zaloge zdravilnih zelišč. Kupčija s temi zelišči je zdaj slaba. Za natančnejša pojasnila se obrnite na Kmetijsko družbo v Ljubljani.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 14. do 21. julija

Nedelja 14. julija: 7.30: o konjereji (dr. Veble Fran) 8.00: klavir in harmonij (Gnjezdova in Kaškarov); 8.50: čas poročila; 9.00: versko predavanje; 9.50: prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 10.00: z ruskih ravnin (sodelovali bodo: Vukova-Frankovska, radijski orkester in plošče); 12.00: kar imamo, to vam damo (plošče po željah); 16.00: Alford: Glasbena suita na ploščah; 16.15: ženska ura: Za otroke brez doma (Hočevan-Megličeva); radijski orkester in radijski jaz — vmes bo pela Dragica Sokova; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Čas, poročila, obvestila; 20.20: opereta Mamzelle Nitouche; 21.50: čas, poročila; 22.00: radijski orkester, vmes radijski jazz in plošče;

Ponedeljek, 15. julija: 12.00: slavni orkestri na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: O solncu in cvetkah nam plošče pojo; 14.00: vreme, spored, borza; 16.00: Pesmica naša veselo odmeva, oktet Ljudskega odra iz Spodnje Šiške, vmes plošče; 18.50: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna); 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: nekaj ameriških plošč za ples; 20.15: prenos simfoničnega koncerta iz zdravilišča Dobrne pri Celju; 21.30: čas, poročila, spored, vreme; 22.00: Rahlo pesmi mi zvenijo (podoknice na ploščah).

Torek, 16. julija: 12.00: Ketelbeyeve skladbe na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Magistrov trio; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Adamičeve otroške pesmi za sopran in alt (Kristanova in Rudolfova), vmes plošče; 19.10: čas, vreme, poročila, program, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Pri gosposvetem prestolu (s pesmijo in besedo); 21.00: valček na valček, vmes plošče; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 17. julija: 12.00: slavni pevci na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: operne uvertire na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: poslušajmo pozavno (igral bo Pegam); 18.25: vojaške godbe na ploščah; 18.50: pogovor s poslušalci; 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Janko Gregorc dirigira izvedbo svojih reči (prenos iz Dobrne); 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: Zapoji mi pesem, o dekle.

Četrtek, 18. julija: 12.00: glasbene slike na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: mojster harmonike Avgust Stanko; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Čajkovski: Trilec (na ploščah); 18.50: slovenščina za Slovence (prof. dr. Kolarič); 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Beograda; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: Spomini na „Volgo“ (sestet balalajk in plošče)

Petek, 19. julija: 12.00: operni zbori na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: instrumentalni soli na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: povstertanc, pa druge (Magistrov trio); 18.50: nekaj zabavnih anekdot (Janko Kač); 19.00: čas, vreme, poročila, spored obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Ujeta smrt

Predčasna izmučenost.

Znanstveno je dognano, da uravnava izvleček iz žleze zdrave in močne živali («Kalefluid»), če ga dovedemo v organizem, izločevalno delovanje vseh žlez, krepi organizem in spravlja živčni sistem v ravnovesje, tako da postane človek zopet krepak in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. — Brezplačno detajlno literaturo zahtevajte pod naslovom: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. — «Kalefluid» prodajajo lekarne in drogerije. — Reg. br. 10.537/33. 128

(zvočna igra; po narodni legendi napisal Joža Vombegar); 21.30: čas, vreme, poročila, spored; 22.00: operne fantazije na ploščah.

Sobota, 20. julija: 12.00: revija plošč; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: revija 14.00: vreme, spored; 18.00: Veselite se življenja (plošče); 18.50: zunanji politični pregled (dr. Jug); 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: tamburice, harmonika in šala kakšna vmes; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 21.45: opejetna glasba (prenos iz „Zvezde“; 22.30: nekaj odlomkov iz zvočnih filmov (plošče).

146 Pocen se proda posestvo.

ki meri sedem orolov in sestoji iz njive, travnika, gozda, sadnega vrta, vinograde in hiše. Pojasnila daje Mira Robar, Zabljek št. 8, pošta Laporje.

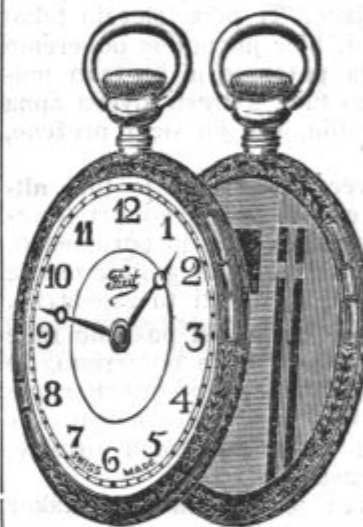
148 Proda se nova hiša

z nekoliko zemlje, dvema sobama, kuhinjo, shrambo in vežo. Oddaljeno 35 minut od Celja. Cena 27.000 dinarjev. B. Vanovšek, Lastni dom št. 18, pri Westonovi tovarni v Celju.

149 Suknjiče iz listra.

bourett, skavt, sportne hlače, pumparice in razno perilo kupite zelo poceni pri Preskerju v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14.

NOVOST! Samo Din 49-50

St. 62.300. Anker-ura. Pravi švicarski stroj. Dobra kvaliteta, lep kromiran okrov. S pismono garancijo. **Din 49-50.**

St. 62.301. Ista z osvetljenim kazalcem in številčnico. (Radium) **Din 59-50.**

Zahtevajte cenik, ki ga vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTTNER
Ljubljana 6.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švic

Začel je z vremenom. Aleš se mu ni mogel izogniti. Pogledal je kvišku v oblake, ki so se podili nad Rovišjem. Dan je bil vroč in soparen.

«Pa si nekam čuden.» Urh se je ozrl zvedavo v njegove drobne oči, ki so se skrivale pod košatimi obrvi. «Ali te je spet kaj ugriznilo? Zakaj molčiš kakor klada?»

«Do večera se bo izpremenilo.» Mož je rad govoril o vremenu.

«Bojiš se bliska in groma. Saj nisi hrast, da bi treščilo vate...»

Aleš se ni zmenil za šalo. Namežiknil je tovarišu, naj gre z njim v sobo.

Nizka vratarjeva sobica je bila na strani ob izhodu. Manjše okence je gledalo na cesto, večje pa je bilo obrnjeno na dvorišče.

Ko sta vstopila, je Aleš zaprl vrata. «Sedi!» mu je ponudil stol ob debeli hrastovi mizi.

Urh je sedel ter se oprl s komolcem na mizo. «Kar ti bom povedal, naj ostane med nama», je začel Aleš po kratkem molku.

«Seveda. Kam pa naj deneva?» je rekel Urh ter mu stisnil desnico v potrdilo.

«Truden sem in zaspan, da se komaj držim pokoncu.» Vrtar je zazehal na klopi ter se naslonil s hrbtom na steno.

«Pa si res zdelan. Kakor bi bil ves dan vlačil drva iz hoste...»

«Vso noč nisem zatisnil očesa. Pa dolgčas mi je bilo, da nikoli tega. Tako nekam tesno mi je bilo pri srcu, zato sem odprl okno na dvorišče...»

«Menda te je bilo celo strah», semu je rogal služabnik. «Saj si kar preplašen.»

«Zares me je bilo groza...»

«No, vidiš. Še zdaj se treseš...»

«Tudi ti bi se tresel», ga je zavrnil nejevoljno.

«Kaj pa je bilo? Dobro, da si jo odnesel...»

«Nekaj sem slišal — tako jasno in razločno kakor zdajle tebe...»

Urh je minila šahjevo. Nestrpno je čakal, kaj mu bo še povedal.

«Nekaj sem slišal», je ponovil plaho, kakor bi se ne upal izgovoriti.

«Kaj si slišal?» Strežnik ni mogel dočakati njegovega poročila.

«Glas... Pravo človeško besedo... Nekdo je zaklical tako mlo kakor duša v vicah...»

Tovariš se je zamislil: «Poklical te je, pravi?»

«Na pomoč je zaklical, Pomagajte!» je odjeknilo po dvorišču...»

Urh je bil radoveden, odkod je prihajalo klicanje.

Aleš mu je razlagal: «Najprej sem menil, da se je komu kaj pripetilo. Vsta! sem in šel gledat, kakor mi velevala služba. Toda vse je bilo tiho, nobena sapica se ni genila. Nato sem pogledal v okna, a nikjer ni bilo več luči. Nedaleč od mene so se črnili vrata v grobnico. Tedaj me je spreletela groza.»

«Torej si slišal klic iz grobnice?» mu je segel v besedo.

Vrtar se je zganič ter mu pošepnil: «Graščak Otmar trpi na onem svetu... Njegov duh še ni našel pokoja...»

«Motiš se, prijatelj!» Urh mu je ovrgel: Otmar vendar ni bil hudoben...»

«Pravični greši sedemkrat na dan», je vedel Aleš in dostavil: «Tamkaj so natančni...»

«Tedaj molimo za njegovo dušo!»

«Ali pa opravimo zanj kako dobro delo. Pomisli, prijatelj! Njegov duh se ne muči le grobnici marveč tudi na stolpu...»

«Kako pa veš?» mu je skoro vzelo besedo.

«Tudi iz stolpa sem čul ječanje...»

«Kaj pa če si slišal spomin, ki pomeni nesrečo... Kakšni so bili prav za prav ti glasovi?»

«Vzdih, jok, ihtenje — vse skupaj pomešano. Ko sem se prekrizal, je utihnilo. Po dvorišču se je razlila grobna tišina.»

«Tedaj si rešil dušo...»

Aleš se je razveselil: «Da bi jo bil le res. Potem pa rad pozabim ves strah, ki sem ga prebil o polnoči na dvorišču.»

«O teni se boš prepričal, ako se klicanje ne bo več ponovilo...»

«Noči se bojim», je omenil plaho.

«Ako se ti duho nocoj ne javi, je znamenje, da je našel mir na onem svetu...»

«Molčimo, da ne pride med ljudi», je skrbelo vratarja. «Kdo ve, kaj bi vse govorili o pokojnem graščaku, ako bi vedeli, da straši na Rovišju.»

(Dalje prihodnjik.)